

end det vilde være Tilfældet allerede ud fra det almindelige Hensyn, hvorpaa deres Valg grunder sig. Det er Faren, og det vil for den uheldige anklagede, som har en politisk Overbevisning, der er bekendt for Nævningerne og forskellig fra deres — eller som hører til en social Klasse, som maaske endogsaa ved en Kløft er adskilt fra deres, som skulle sidde som Nævninger og dømme, medføre, at han ikke vil have Tillid og vil bestræbe sig for at anvende alle de Midler, Lorforslaget frembyder, for at undgaa Nævninger. Nævningeinstitutionen vil lide meget ved denne Mangel paa Tillid hos den anklagede, og det afbødes ikke ved, at den mulig nyder Tillid hos dem, der vælge Nævningerne. Denne Mistillid hos mange anklagede kan heller ikke afhjælpes ved den efterfølgende Lodtrækning eller den anklagedes Forkastelsesret. Hvis vi forudsætte, at hele Grundlisten er politisk farvet, nytter det intet, at Lodtrækningen tilfældigt udskyder nogle, og at den begrænsede Forkastelsesret udskyder andre. Naar det hele er politisk farvet eller farvet socialt paa en eller anden Maade, bliver Ekstraktet det selvfølgelig ogsaa. Og det, der skulde neutralisere dette efter den ærede Justitsministers Bemærkning, nemlig Forholdstalsvalgmaaden, have vi nu ikke, og vi kunde dog ikke paaberaabe os Vedtagelsen af en saadan Bestemmelse som et Løfte om, at vi saa skulde faa Forholdstalsvalgmaaden. Desuden vil dennes Indførelse — deri forekommer det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) mig at have Ret — netop i høj Grad skærpe Tanken hos Kommunalbestyrelsesudvalgene om, at det er en politisk Akt, de foretage ved Udnævnelsen af Nævninger, og man vil sige: Vi ere altsaa opfordrede til at vælge efter politiske Hensyn. Derved vil man bringe det for Nævningeinstitutionen saa ødelæggende Moment af politisk Indflydelse ind, men kan man ikke holde Institutionen ren for politisk Indflydelse, er det en For-dærvelse.

Med Hensyn til det andet Punkt vedrørende Nævninger, som ogsaa har været omtalt, navnlig Adgangen for den retskyndige Del af Domstolen — Dommerne, som danne den anden Bestanddel af Nævningeretten — til at tilsidesætte en Kendelse, som Nævningerne have givet — hvilket Lovforslaget foreslaar, og som jeg billiger — er Spørgsmaalet: Skal man ikke og kan man ikke gaa meget videre i den Retning? Jeg vil her gøre opmærksom paa, at da dette Forslag for 25 Aar siden

i den da nedsatte Kommission blev bragt frem, at de retskyndige, Dommerbænken, skulde kunne underkende Nævningernes Erklæring »Skyldig«, var det noget ganske nyt, som man paa Kontinentet aldrig havde tænkt sig Muligheden af i en Lov. Man havde den Gang saa store Forestillinger om Juryens Betydning, at det, at den ikke skulde være den suverænt afgørende, i alt Fald i visse Spørgsmaal, var en Tanke, som ingen kontinental Lovgivning havde Dristighed til at optage. Saa var det, at der i Videnskaben blev gjort opmærksom paa, at det er egentlig Tanken med Nævningeinstitutionen, saaledes som den faktisk, om ikke gennem Retsnormen, bringes til Udførelse i England, og saa opstod først Spørgsmaalet: Kunne vi ikke bringe den engelske Procestanke til Gyldighed ogsaa i den kontinentale Jurelovgivning? Det første Forsøg paa at udarbejde et Udkast til at gennemføre denne Tanke, var den danske Kommissions Forslag den Gang. Nu ere Forholdene meget forandrede. Den høje Forestilling, man den Gang endnu nærede om Nævningernes Betydning, er ikke mere. Det har ogsaa vist sig under Forhandlingerne i denne Sal. Selv det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Oct. Hansen) har udtalt, at Nævningeinstitutionen i og for sig ikke er saa meget værd, som man tidligere har troet . . . (Oct. Hansen: „i og for sig god“) . . . den er god i og for sig selv, det er ogsaa givet, og det er i alt Fald et grundlovmæssigt Paabud, at vi skulle have den, men som jeg, da jeg første Gang havde Ordet i denne Sag, udtalte, er Glansen gaaet af en Del af de Forestillinger, vi havde i 1849. Det gælder ogsaa Nævningeinstitutionen uden for Danmark. Man vil om et Par Aar paa en af de store internationale juridiske Kongresser, der afholdes, finde det Spørgsmaal opstillet til Forhandling blandt Kriminalisterne: Har Juryen overhovedet noget Værd, og skal den bevares? Har den fyldestgjort de Forventninger, man stillede til den, og er det ikke rigtigt at indskrænke den til visse Undtagelsestilfælde? — Naar vi nu skulle indføre den, mener jeg, at der vil kunne være Tale om at gaa noget videre, end man tænkte i Kommissionens Forslag for 25 Aar siden, med Hensyn til Domstolens Ret til at underkende Nævningernes Kendelse. Den Gang blev det stillet saa skarpt op, at der maatte være Enstemmighed herom hos Dommerne. Jeg tror, at det var begrundet i de gamle Forestillinger, og at man her ligesom i